Prof. dr hab. Jan Sikora
Uniwersytet Zielonogórski
Wydział Ekonomii i Zarządzania

Recenzja

rozprawy doktorskiej Pani mgr Anny Królikowskiej-Tomczak pt.: „Metody wskaźnikowe w zarządzaniu zrównoważonym rozwojem turystyki w aglomeracji miejskiej" napisanej pod kierunkiem dr hab. Olgierda Lissowskiego oraz dr Pauliny Kubery jako promotora pomocniczego. Politechnika Poznańska, Wydział Inżynierii Zarządzania, Poznań 2020.

Uwagi wstępne i ogólna charakterystyka pracy

Niniejsza recenzja opracowana została na podstawie pisma Pani Dziekan Wydziału Inżynierii Zarządzania dr hab. inż. Magdaleny Wyrwickiej, profesor PP z dnia 22.07.2020 r. oraz Uchwały nr 38/2019-2020 r. Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości z dnia 13.07.2020 roku Politechniki Poznańskiej w sprawie powierzenia obowiązku recenzenta.

W recenzji uwzględniono wymogi określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003 Nr 65 poz. 595 z późn. zm.).

Przekazana do recenzji rozprawa doktorska obejmuje 296 stron. Składa się z wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu tabel, rysunków i załączników. Spisy form graficznych uwzględniają 63 tabele, 70 rysunków oraz 13 załączników. W bibliografii końcowej wykazano 296 pozycji literatury zwartej, czasopiśmienniczej oraz źródła internetowe. Należałoby podkreślić, że około 50% (141 pozycji) stanowi literatura obcojęzyczna. W spisie załączników zamieszczono kwestionariusze ankiety w języku polskim i angielskim, kwestionariusz wywiadu z ekspertami, listę ekspertów biorących udział w badaniu empirycznym przeprowadzonym przez Doktorantkę oraz zestawy wskaźników odnoszących się do pomiaru zrównoważonego rozwoju turystyki, w tym turystyki miejskiej.

Wybór problematyki badawczej

Przedmiotem niniejszej recenzji jest rozprawa doktorska dotycząca możliwości zastosowania metod wskaźnikowych w zarządzaniu zrównoważonym rozwojem turystyki w wielkomiejskich aglomeracjach. Wybór problematyki badawczej należy uznać za trafny z punktu widzenia dyscypliny: nauki o zarządzaniu i jakości, mieszczącej się w dziedzinie: nauki społeczne. Podjęta tematyka cechuje się oryginalnością, złożonością i wielowymiarowością. Uwzględniono w niej zagadnienia rozwoju turystyki oraz zarządzania tą branżą o charakterze ekonomicznym, społeczno-kulturowym i przyrodniczym ze wskazaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Autorka podjęła się rozwiązania trudnego problemu naukowego mającego znaczące wartości poznawcze i praktyczne oraz należącego do obszarów nie najczęściej badanych w ramach dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Doktorantka szeroko uzasadniając wybór problematyki badawczej (s. 9-18) trafnie wskazała m.in. na istotną przesłankę realizacji swoich badań teoretyczno-empirycznych. Jest nią ogólna luka badawcza w obszarze operacjonalizacji i monitoringu zrównoważonego rozwoju turystyki w aglomeracjach miejskich. Nie można bowiem efektywnie zarządzać czymś, nie dysponując odpowiednimi miernikami rezultatów. Zatem istotną potrzebą dotyczącą badań nad zrównoważonym rozwojem turystyki jest nie tylko kontynuowanie teoretycznych analiz problemu zrównoważonego rozwoju turystyki, ale przede wszystkim opracowanie zestawu wskaźników jej pomiaru w aglomeracjach miejskich. Przesłanka ta, moim zdaniem, w sposób przekonujący uzasadnia wybór problematyki badawczej zawartej w recenzowanej pracy doktorskiej.

Cel, hipotezy i metody badawcze

Za cel główny pracy „obrano opracowanie w oparciu o założenia i metodologię Europejskiego Systemu Wskaźników Turystycznych, zestawu narzędzi do zrównoważonego zarządzania ośrodkami turystycznymi (...) ramowego systemu wskaźników pomiaru zrównoważonego rozwoju turystyki dla polskich aglomeracji miejskich (metropolii średniej wielkości), nadającego się do elastycznych dostosowań i rozszerzeń uwzględniających specyfikę konkretnych destynacji". (s. 5). Istota celu i zawarta w nim myśl są poprawne, lecz jego sformułowanie jest za długie. Bardziej wyraźnie cel główny rozprawy doktorskiej określa przyjęte pytanie badawcze, na które Autorka poszukuje odpowiedzi (także przydługawe):

„czy lub w jakim zakresie w zarządzaniu strategicznym turystyką w polskich wielkomiejskich aglomeracyjnych destynacjach turystycznych istnieje możliwość sformułowania standardowego zestawu podstawowych wskaźników (*core indicators*) pomiaru efektywności zrównoważonego rozwoju turystyki oraz wykorzystania w tym celu, promowanego przez Komisję Europejską – Systemu wskaźników turystyki europejskiej ETIS" (s. 18).

Osiągnięciu celu głównego pracy posłużyły wyznaczone trzy cele szczegółowe sformułowane w pytaniach:

- Jakie są podnoszone w literaturze i debacie publicznej zalety i wady (metodologiczne i praktyczne) podejścia standaryzacyjnego do stosowania systemów wskaźnikowych monitoringu i zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki, w szczególności w wersji zaproponowanej przez ETIS, oraz w warunkach polskich destynacji aglomeracyjnych/ metropolitarnych?;
- Czy lub w jakim zakresie w (objętych badaniem) polskich destynacjach aglomeracyjnych (metropolitarnych) funkcjonują oficjalnie przyjęte strategie i programy realizujące konkretnie zdefiniowane cele w zakresie zrównoważonego zarządzania turystyką? Jeśli tak, to jaki jest zakres wzajemnej zgodności/ porównywalności przyjętych w nich wskaźników realizacji tych celów, a także, jaki jest zakres ich zgodności/ porównywalności z zestawem wskaźników proponowanych przez ETIS?;
- Jaka jest przydatność, efektywność i możliwość wdrożenia ETIS i elementów jego instrumentarium, ustalona w szczegółowym empirycznym badaniu w odniesieniu do poznańskiej destynacji metropolitarnej?

Postawione pytania badawcze (główne i szczegółowe), pomimo swojej wewnętrznej złożoności i wieloaspektowości, posiadają walory poznawcze oraz utylitarne. Autorka dokładnie je przeanalizowała w udzielonych odpowiedziach zawartych w poszczególnych rozdziałach dysertacji.

W pracy sformułowano piętnaście hipotez badawczych odpowiednio odnoszących się do każdego rozdziału. W hipotezach stwierdzono m.in., że: - idea zrównoważonego rozwoju turystyki szerzej uwzględniana jest w analizach teoretycznych, a w mniejszym zakresie w praktycznych; - w przeważającej mierze dotyczy kontekstu przyrodniczego, a w mniejszym stopniu destynacji miejskich; - teorię zarządzania strategicznego można odnieść do głównych założeń wskaźnikowych pomiaru zrównoważonego rozwoju; - podejścia do zarządzania strategicznego turystyką w aglomeracjach miejskich w Polsce są zróżnicowane pod względem koncepcyjnym i organizacyjnym; - wskaźnikowe metody pomiaru zrówno-

ważonego rozwoju mogą stanowić podstawę do budowania modelu zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki w Poznaniu w ujęciu strategicznym. Uważam, że hipotez jest stanowczo za dużo, a niektóre z nich są wieloaspektowe, co nie odpowiada metodologicznym warunkom ich precyzyjności (np. hipoteza 3 „Współczesne koncepcje rozwoju miast (*smart city, just city, competitive city i in.*) przyjmują w dużym stopniu odmienne lub nawet sprzeczne założenia. Jednakże w świetle założeń zrównoważonego rozwoju oraz operacyjnej praktyki zarządzania mogą być uwzględniane w sposób selektywny i w różnym zakresie komplementarny" (s. 22). Autorka przyjęła także sześć zadań badawczych skorelowanych z pytaniami i hipotezami badawczymi.

Realizacja celu teoriopoznawczego i praktycznego pracy zgodnego z przyjętymi pytaniami, hipotezami i zadaniami badawczymi łączyła się z przeprowadzeniem własnych badań empirycznych, w których wykorzystano różne metody, techniki i narzędzia badań (s. 5) o charakterze jakościowym i ilościowym. Szczegółowy proces badawczy z podziałem na etapy, sformułowane hipotezy i zadania oraz zastosowane metody i techniki badań Doktorantka ujęła w tabeli 1.2 (s. 21-23). W ramach przyjętej koncepcji badań (schemat 1, s. 6) wykorzystane zostały takie metody badawcze, jak: - metoda analizy i krytyki piśmiennictwa; - metoda analizy i konstrukcji logicznej; - analiza kontekstowa materiałów; - metoda badań dokumentów; - metoda operacjonalizacji koncepcji teoretycznych; - metoda ekspercka; - metoda sondażu diagnostycznego; - metoda studium przypadku; - metoda statystyczna (s. 5-6). W kontekście zastosowanych metod badawczych ze strony Autorki zabrakło wskazania konkretnych technik i narzędzi badawczych, o których wspomina na stronach 5, 6, 21.

Ogólnie należałoby podkreślić dobrą pod względem merytorycznym autorską koncepcję badań empirycznych, właściwie przygotowane kwestionariusze ankiety w wersji polskiej i angielskiej skierowane do turystów i mieszkańców miasta Poznania oraz stworzenie listy ekspertów, biorących udział w ocenie zestawu wskaźników zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki w Poznaniu.

Układ i treść rozprawy

Recenzowana rozprawa doktorska w części merytorycznej, jak już zaznaczono, składa się z wstępu, sześciu rozdziałów oraz zakończenia. Kolejność poszczególnych rozdziałów oraz zawartych w nich podrozdziałów jest poprawna. W ujęciu graficznym strukturę logiczną pracy obrazuje rysunek 1.4 na stronie 26.

W rozdziale pierwszym pt. „Przesłanki podjęcia tematu pracy i podstawowe zagadnienia metodologiczne" przedstawione zostało uzasadnienie podjęcia tematu badań, scharakteryzowano stan wiedzy i tzw. „lukę badawczą" w literaturze przedmiotu. Określono problem, zadania i hipotezy badawcze oraz metodologię przeprowadzonych badań empirycznych. Merytorycznie rozdział ten wprowadza w problematykę teoretyczno-badawczą podjętego tematu. Do niektórych zagadnień w nim zawartych ustosunkowałem się we wcześniejszych fragmentach recenzji.

Rozdział drugi „Zrównoważony rozwój w turystyce – ujęcie teoretyczne" odnosi się do aktualnych zagadnień rozwoju turystyki w XXI wieku. Autorka przedstawiła w nim ważniejsze zagadnienia współczesnej turystyki, w tym m. in. stan obecny i perspektywy jej rozwoju w Polsce, Europie i świecie oraz w aglomeracji miejskiej Poznania. Zwróciła uwagę na konflikty w przestrzeni miejskiej powodowane działalnością turystyczną a także na teoretyczne aspekty turystyki zrównoważonej i potrzebę zrównoważonego zarządzania turystyką w aglomeracjach miejskich. Rozważania literaturowe zawarte w rozdziale drugim są interesujące, zasadne i stanowią odpowiednią teoretyczną podstawę do analizy badanego problemu przedstawionego w dalszych częściach pracy.

W rozdziale trzecim „Miasto jako obiekt zrównoważonego zarządzania turystyką", Autorka przedstawiła charakterystykę współczesnych modeli zarządzania aglomeracją miejską z uwzględnieniem koncepcji zrównoważonego rozwoju, w tym zrównoważonego rozwoju turystyki. Przeprowadziła interesującą analizę modelu zarządzania aglomeracją miejską zwanego „inteligentnym miastem" (*smart city*) oraz jego powiązań z zrównoważonym rozwojem turystyki. W przedmiocie tej charakterystyki opracowane zostały przez Doktorantkę odpowiednie wskaźniki pomiaru problemu. (podrozdział 3.2). Końcową część rozdziału poświęcono charakterystyce powiązań innych modeli rozwoju miasta (m.in. model miasta zwartego (*comtact city*), model największego stopnia życia i gospodarki miejskiej (*XXQ City*) z rozwojem turystyki. Oceniając tę część pracy należy zaakcentować interesującą literaturę, która stanowi podstawę napisania trzeciego rozdziału rozprawy.

Rozdział czwarty dotyczy zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki oraz charakterystyki wskaźników powiązanych z tym zarządzaniem. Po przedstawieniu teoretycznych aspektów zarządzania w ogóle oraz zarządzania turystyką w polskich aglomeracjach miejskich, Autorka omówiła ważniejsze systemy wskaźnikowe stosowane w zarządzaniu turystyką. Między innymi wskazała na wskaźniki zrównoważonego rozwoju w turystyce według: - Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO); - Globalnej Rady Turystyki

Zrównoważonej (GTSC – Global Sustainable Tourism Council); - projektu Mitomed; - według Eurostatu oraz wskaźniki według Europejskiego Systemu Wskaźników Turystycznych (ETIS). Uwzględniając ostatnią propozycję wskaźników, która jest inicjatywą Komisji Europejskiej, Doktorantka w sposób bardziej szczegółowy opisała proces ich wdrażania na podstawie badań pilotażowych w wybranych regionach europejskich. Końcową część rozdziału czwartego stanowi autorskie opracowanie zestawienia porównawczego wcześniej omawianych systemów wskaźnikowych, w którym zostały uwzględnione cztery obszary, tj.: zarządzanie destynacją ogólną, wartość ekonomiczna, wpływ społeczno-kulturowy i wpływ środowiskowy.

Oceniając rozdział czwarty należy podkreślić wysoki poziom merytoryczny analizy jakościowej badanego problemu oraz duży wkład Autorki w opracowanie własne schematów obrazujących omawiane zagadnienia.

Rozdział piąty pt.: „Zastosowania systemów wskaźnikowych, ze szczególnym uwzględnieniem ETIS jako narzędzia strategicznego zarządzania rozwojem turystyki w wielkomiejskich aglomeracjach w Polsce" jest rozdziałem empirycznym opartym na badaniu wtórnym materiałów urzędowych. Do badań wybrano dokumenty polityczne, strategiczne i operacyjne zarządzania turystyką o zasięgu krajowym, regionalnym (województwo wielkopolskie, małopolskie, pomorskie) i lokalnym (Poznań, Kraków, Gdańsk).

Celem badań było określenie zakresu wzajemnej zgodności, porównywalności przyjętych w nich mierników realizacji zadań strategicznych w zakresie turystyki oraz ich pokrywania się z systemem wskaźników proponowanych przez Europejski System Wskaźników Turystycznych (ETIS) (s. 131). Szczegółowe zestawienie porównawcze Autorka przedstawiła w tabeli 5.1 „Wybrane aspekty zrównoważonego rozwoju w polskich dokumentach strategicznych dotyczących turystyki", zamieszczonej na stronach 138-155. Kwestie monitoringu stosowanych wskaźników w badanych aglomeracjach miejskich w Polsce oraz ocenę ich powiązania z celami zrównoważonego rozwoju turystyki zgodnie z Europejskim Systemem Wskaźników Turystycznych (ETIS) oraz innymi systemami wskaźnikowymi przeanalizowane zostały w końcowej części rozdziału.

Podsumowując rozdział piąty należy podkreślić, poprawną metodycznie i szczegółową analizę badanych zagadnień. Autorka zaprezentowała w nim własne przemyślenia, wnioski oraz wskazała na bariery występujące w osiąganiu skutecznej polityki zrównoważonej turystyki w wielkomiejskich aglomeracjach w Polsce. W kontekście przedstawionej analizy badanego problemu powstaje pytanie, na które zabrakło odpowiedzi: Czy zapisy odnośnie turystyki w strategiach lokalnych (Strategia Rozwoju Miasta Poznania, Strategia

Rozwoju Miasta Krakowa, Strategia Rozwoju Gdańska) nie są często zapisami pozornymi „martwymi", lub „środkiem" pozyskiwania unijnych dotacji?

Do rozdziału piątego miałbym dwie uwagi redakcyjne. Po pierwsze, rozdział nie powinien kończyć się rysunkiem, a po drugie, w końcowej części rozdziału zabrakło ustosunkowania się do postawionych na jego początku hipotez. Formuła odniesienia się do hipotez występuje w pozostałych rozdziałach recenzowanej pracy doktorskiej.

Rozdział szósty, ostatni stanowi studium przypadku i zawiera jakościowo-ilościową charakterystykę wyników badań własnych Doktorantki. Dotyczą one przydatności i efektywności zastosowania proponowanego na podstawie Europejskiego Systemu Wskaźników Turystycznych (ETIS) oraz innych systemów monitorowania zestawu wskaźników rozwoju turystyki dla aglomeracji poznańskiej. Zestaw opracowanych wskaźników z uwzględnieniem odpowiednich obszarów badawczych (- obszar ogólny tj. zarządzanie, współpraca, partycypacja; - wpływ ekonomiczny; - obszar społeczno-kulturowy; - obszar przyrodniczy oraz obszar realizacji założeń strategicznych rozwoju turystyki miejskiej – na przykładzie Poznania) przedstawiono w tabeli 6.2 na stronach 187-200. W początkowej części rozdziału zaprezentowana została metodyka badań własnych Autorki, w której przyjęto dobrze dobrane metody i techniki badań: (metodę sondażu diagnostycznego z techniką ankiety, skierowaną do turystów krajowych i zagranicznych oraz mieszkańców Poznania; z techniką wywiadu bezpośredniego, metodę ekspercką; metodę analizy materiałów wtórnych; - metodę analizy statystycznej). W dalszej części rozdziału przeanalizowano wyniki badań otrzymane za pomocą zastosowanych metod i technik badawczych. Dotyczyły one opinii turystów krajowych i zagranicznych odwiedzających Poznań na temat wpływu zrównoważonego rozwoju turystyki na atrakcyjność aglomeracji poznańskiej; opinii mieszkańców Poznania na temat rozwoju i zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki w mieście; ewaluacji systemu wskaźników w oparciu o opinię ekspertów. Wskazano także na wnioski wynikające z analizy uzyskanych wyników badawczych. Końcową część rozdziału zajmuje opracowany przez Autorkę model systemu zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki w aglomeracji miejskiej.

Rozdział ostatni stanowiący studium przypadku miasta Poznania w przeważającej części napisany jest poprawnie. Podstawowym mankamentem tego rozdziału są podrozdziały 6.3 i 6.4, które przedstawiają analizę wyników badań ankietowych opinii turystów krajowych i zagranicznych oraz mieszkańców na temat zrównoważonego rozwoju turystyki, jej atrakcyjności w aglomeracji poznańskiej. Przeprowadzona analiza wyników ankiety po-

siada charakter sprawozdania z badań, bowiem Doktorantka opracowane wyniki zaprezentowała według kolejności pytań zawartych w ankietach. Uważam także, że oddzielnie przedstawione wnioski z badań ankietowych turystów i mieszkańców należałoby połączyć z odpowiednimi podrozdziałami. Analiza wyników badań ankietowych powinna być przeprowadzona według zawartych w ankiecie problemów i skorelowana z danymi metryczki. Każdy omawiany problem badawczy powinien posiadać krótką charakterystykę i uzasadnienie, dlaczego postawiono taki temat w badaniu. Otrzymane wyniki należałoby odnieść do innych badań poświęconych z podobnym lub tym samym zagadnieniem. Należałoby także wskazać, że graficzna prezentacja wyników badań ankietowych w podrozdziałach 6.3 i 6.4 jest bardzo słabo czytelna ze względu na „mikroskopijną" czcionkę. Rozdział nie powinien kończyć się rysunkami, które prezentują się jako załączniki do tekstu. Wymagają one dokładniejszej charakterystyki w podrozdziale 6.6.

Zakończenie zawiera wartościowe i interesujące podsumowanie analizowanego w pracy problemu. Doktorantka ustosunkowała się do celu badań i zadań badawczych. Zabrakło jednak syntetycznego odniesienia się do przyjętych hipotez. Zaletą zakończenia jest wyrażona w nim świadomość Doktorantki odniesiona do badanego tematu z uwzględnieniem współczesnych warunków światowej pandemii Covid-19. W kontekście położenia sektora turystycznego zwróciła uwagę na potrzebę poszukiwania nowych rozwiązań monitorowania zrównoważonego rozwoju turystyki, oraz wykorzystania odpowiednich metod wskaźnikowych w zarządzaniu tą branżą.

Zawartość merytoryczna

Otrzymaną do recenzji rozprawę doktorską pod względem merytorycznym oceniam pozytywnie. Stanowi ona wartościowe studium teoretyczno-empiryczne, w którym Autorka w sposób oryginalny i samodzielny rozwiązała przyjęty problem naukowy. Opiniowana dysertacja wyróżnia się walorami poznawczymi i diagnostyczno-praktycznymi. Przedstawiono w niej interesujące wyniki badań empirycznych oraz dyskusję literatury. Doktorantka konsekwentnie dążyła do prezentowania własnych ujęć analizowanych zagadnień, czego przykładem są autorskie rysunki i tabele.

Przeprowadzone badania empiryczne wymagały znacznego nakładu pracy oraz indywidualnej aktywności. Zaprezentowana część teoretyczna rozprawy wsparta została szerokimi studiami literatury przedmiotu, w połowie źródłami obcojęzycznymi. W bibliografii końcowej Autorka wykazała także własne publikacje.

Rozprawa zawiera wartościowe analizy jakościowo-ilościowe z zakresu nie tylko nauk o zarządzaniu i jakości lecz także ekonomii i socjologii, co dokumentują obszerne załączniki. W końcowej części oceny merytorycznej pracy pragnę Doktorantce zadać pytanie dotyczące często używanego zwrotu: „zarządzanie i monitorowanie zrównoważonym rozwojem turystyki". Jaki jest związek pomiędzy zarządzaniem a monitorowaniem zrównoważonym rozwojem turystyki z uwzględnieniem metod wskaźnikowych?

Strona formalna rozprawy

Opiniowana rozprawa doktorska opracowana została starannie pod względem redakcyjnym i edytorskim. Język w pracy jest komunikatywny i przystępny dla czytelnika. Nie ma jednak „dzieła" idealnego. W tym „dziele" także można znaleźć błędy formalne. Podaję niektóre z nich:

- str. 12, 13, 14 podtytuły napisane są różnym krojem czcionki;
- błędna pisownia nazwiska, jest „Gołębski", powinno być „Gołembski" – str. 29, 132, 248;
- str. 136 jest „z koleji", powinno być „z kolei";
- str. 68, rysunek 2.12 brakuje źródła;
- str. 93, jest „dysonowało", powinno być „dysponowało";
- str. 135, jest „Do Roku 2020", powinno być „do roku 2020";
- str. 138, w tytule tabeli 5.1 jest „tury", powinno być „turystyki";
- str. 224, jest „badanie badawcze", powinno być „zadanie badawcze".

Uważam także, że rozdziały (rozdział V i VI) nie powinny kończyć się rysunkami. W celu zachowania tzw. „ciągłości" analizowanej treści końcowa część rozdziału powinna nawiązywać do treści następnego rozdziału.

Podsumowanie i wniosek końcowy

Do podstawowych walorów recenzowanej rozprawy doktorskiej można przede wszystkim zaliczyć: - realizację oryginalnej koncepcji badań ukierunkowanych na zastosowanie metod wskaźnikowych w zarządzaniu zrównoważonym rozwojem turystyki w aglomeracjach miejskich; - autorskie opracowanie zestawu wskaźników obejmujących pięć obszarów badawczych dostosowanych do zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki; -

umiejętne łączenie aspektów teoretycznych i praktycznych analizowanej tematyki; - zaprezentowanie wyników własnych badań empirycznych i zbudowanie modeli zarządzania zrównoważonym rozwojem turystyki w aglomeracji miejskiej.

W mojej ocenie rozprawa doktorska pt.: „Metody wskaźnikowe w zarządzaniu zrównoważonym rozwojem turystyki w aglomeracji miejskiej" stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. W pracy tej Pani mgr Anna Królikowska-Tomczak wykazała się wiedzą z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia badań naukowych.

Stwierdzam, że rozprawa doktorska pt. „Metody wskaźnikowe w zarządzaniu zrównoważonym rozwojem turystyki w aglomeracji miejskiej" spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim zawarte w ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003, Nr 65, poz. 595 z późn. zm.). W związku z tym kieruję do Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości, Wydział Inżynierii Zarządzania Politechniki Poznańskiej recenzję, w której proszę o przyjęcie tej rozprawy oraz dopuszczenie Pani mgr Anny Królikowskiej-Tomczak do publicznej obrony.

Poznań, 14.09.2020 r.